

Ngaahi Lāunga Felāve'i mo e Televīsone' mo e Letioo': Ko ha Tūhulu ma'a' e Kau Mamata' mo e Kau Fanongo' www.bsa.govt.nz

Kapau 'oku' ke hoha'a koe'uhī ko ha kanoloto 'o ha polokalama televīsone pe letiō, 'oku faka'atā atu 'e he lao' ke fai ha'o lāunga pea 'oku' ne fakapapau'i 'oku fakamāatoato'i 'a hono tokangaekina 'o ho'o lāunga'. 'I he taimi 'oku nau fakahū atu ai ha'anau lāunga faka'ofisiale, 'oku tokoni atu ai 'a e kau mamata' mo e kau fanongo' ki hono tauhi 'o e tu'unga 'o e ngaahi fakamafola'.

'Oku fakama'ala'ala atu 'e he tūhulu' ni 'a e founa ngāue ki he ngaahi lāunga' pea mo e fatongia 'o e Ma'u Mafai Lahi ki hono Tauhi 'o e Tu'unga 'o e Fakamafola' (pe ko e Broadcasting Standards Authority pe BSA) 'i hono fakatotolo'i mo vakai'i 'a e ngaahi lāunga kuo 'oatu ki he ngaahi kautaha fakamafola'.

Ko e hā 'a e me'a te u ala lāunga ai?

'E lava ke fakahū atu ha'o lāunga faka'ofisiale felāve'i mo ha fa'ahinga polokalama pē 'oku' ke pehē kuo' ne maumau'i 'a e tu'unga 'o e ngāue fakaefakamafola'. Ko ha polokalama 'oku' uHINGA ia ki ha fa'ahinga me'a pē 'a ia kuo 'osi fakamafola' i he televīsone' pe letioo', 'o kau ki heni 'a e ngaahi tu'uaki fanongonongo 'o ha polokalama. 'E lava foki ke ke lāunga felāve'i mo ha tu'uaki fakapolitikale kimu'a 'i ha teu fili lahi.

Kātaki 'o fakatokanga'i ange, ko e ngaahi lāunga ko ia felāve'i mo e **ngaahi tu'uaki'** (pe **advertisements**) 'oku totonu ke fai 'eni ia ki he Ma'u Mafai Lahi ki hono Tauhi 'o e Tu'unga 'o e Ngaahi Tu'uaki' 'i he tu'asila ko e Advertising Standards Authority, PO Box 10 675, Wellington, 'imeili ki he asa@asa.co.nz, tu'asila 'i he 'initaneti' www.asa.co.nz

Ko e hā 'a e 'tu'unga 'o e fakamafola'?

'Oku 'i he malumalu 'oe tu'unga 'o e fakamafola 'o e ngaahi polokalama 'i he letioo' pea mo e televīsone' 'a e ngaahi me'a felāve'i mo e:

- fakamatāpule' mo e taau'
- lao' mo e ma'uma'uluta'
- palanisi'
- potupotu tatau'
- filifilimānako'
- tonu'
- malu fakafo'ituitui'
- malu'i 'o e longa'i fānau'
- hia fakalavea'
- tu'uaki 'o e kavamālohi'
- fakakalakalasi 'o e ngaahi polokalama'
- ngaahi fakamatala felāve'i mo e polokalama'.

'Oku hā atu 'i he Ngaahi Tu'utu'uni ki he Ngāue Fakamafola' (Codes of Broadcasting Practice) 'a e ngaahi tūhulu fakaikiiki 'oku fakama'ala'ala ai 'a e ngaahi tu'unga 'o e fakamafola' pea 'oku ma'u atu eni mei' he **www.bsa.govt.nz**, pe 'i ha'o telefoni pe tohi atu ki he BSA.

‘E anga fēfē ha ‘oatu ha‘aku lāunga?

Kapau ‘oku’ ke fiema‘u ke fakahū atu ha‘o lāunga faka‘ofisiale felāve‘i mo hano maumau‘i ‘o e tu‘unga ‘o e fakamafola’, kuo pau ke ke fuofua tohi atu ki he kautaha fakamafola ko ia’. Fakatu‘asila atu ‘a ho‘o tohi’ ki he ‘Ōfisa Pule Lahi’ (pe Chief Executive). Ko e taimi pē ‘e taha ‘e kehe ai ‘eni’ ‘a ia ko ha taimi kuo maumau‘i ai ‘a e malu fakafo‘ituitui’. ‘E lava ke ‘oatu fakahangatonu ‘eni ki he fale‘i fakalao pule ‘a e BSA. ‘E lava ke ke fakahū atu ha‘o tohi lāunga ‘o ngāue‘aki ‘a e foomu ‘oku ma‘u atu mei’ he uepisaiti ‘a e BSA ko e www.bsa.govt.nz, pe ko ha ‘oatu ha‘o ‘īmeili ki he kautaha fakamafola ‘oku felāve‘i mo ho‘o lāunga’, pe fakafou atu ‘i he meili’.

Ko ha lāunga faka‘ofisiale kuo pau ke:

- fou ia ‘i he founa faitohi’ (ke kau ki ai ‘a e ngaahi kupu‘i lea ko e ‘lāunga faka‘ofisiale’)
- ma‘u atu ia ‘e he kautaha fakamafola ko ia’ (pe ko e BSA kapau ko ha lāunga felāve‘i mo hano maumau‘i ‘o e malu fakafo‘ituitui’) ‘i loto ‘i he ‘aho ngāue ‘e 20 mei’ he fakamafola ko ia ‘oku tu‘unga ai ‘a e lāunga’ (ko e “‘aho ngāue” ‘oku ‘ikai lau ki ai ‘a e ngaahi faka‘osinga ‘o e uike’, ngaahi ‘aho mālōloo’, pea mei’ he ‘Aho Killisimasi’ ki he ‘aho 15 ‘o Sānuai’)
- kau ki ai ‘a e hingoa ‘o e polokalama’, sēnolo pe ko e ma‘u‘anga fakamafolalea na‘e fakamafola ai’, pea mo e ‘aho mo e taimi ‘o e fakamafola ko ia’
- fakahā ai ‘a e tu‘unga pe ngaahi tu‘unga ‘o e fakamafola’ ‘oku’ ke pehē kuo maumau‘i’
- fakahā ‘a e ‘uhinga ‘oku’ ke pehē na‘e maumau‘i ai ‘e he polokalama’ ‘a e tu‘unga pe ngaahi tu‘unga ‘o e fakamafola’.

‘I he taimi ‘oku’ ke fakahā ai ‘a e ‘uhinga ‘oku’ ke tui ai kuo maumau‘i ‘e ha polokalama ha fo‘i tu‘unga pau ki he fakamafola’, ‘e tokoni lahi kapau te ke ngāue‘aki ha ngaahi fakatātā mahino. ‘O hangē nai ko eni’, faka‘asi mai ‘a e lea na‘a’ ke pehē na‘e ta‘efaka‘apa‘apa’, fakamatala‘i ha tō‘onga na‘a’ ke pehē na‘e ‘ikai ‘ulungaanga fakamatāpule, pe ko ho‘o fakahā pau mai ha fa‘ahinga lea na‘e ngāue‘aki na‘a’ ke pehē na‘e ‘ikai palanisi lelei pe ‘ikai potupotu tatau.

Ko fē ‘a e taimi ‘e lava ke ‘oatu ai ha‘aku lāunga ki he BSA?

‘Oku tu‘utu‘uni ‘e he Lao ki he Fakamafola’ 1989 (pe Broadcasting Act 1989) kuo pau ke ‘oatu ‘e he kautaha fakamafola’ ha‘ane tali ki ho‘o lāunga’ ‘i loto ‘i he ‘aho ngāue ‘e 20 mei he‘ene ma‘u ‘o ia’.

Kapau ‘oku’ ke ta‘efiemālie ki he tali kuo ‘oatu ‘e he kautaha fakamafola’, ‘oku tuku atu ‘a e ‘aho ngāue ‘e 20 ke ke fakahoko atu ai ‘a ha‘o lāunga ki he BSA ki ha‘anau fakatotolo‘i ta‘efilifilimānako mo vakai‘i ia.

Kapau kuo ‘ikai ‘oatu ha tali ‘a e kautaha fakamafola’ ‘i loto ‘i he ‘aho ngāue ‘e 20, ‘oku tuku atu ‘a e ‘aho ‘e 60 mei’ he taimi na‘e fai ai ‘a e fakamafola’ ke fakahoko atu ai ‘a ho‘o lāunga’ ki he BSA.

Ko e hā ‘a e me‘a ‘e hoko hili ‘a ‘eku fakahoko atu ‘a ‘eku lāunga’ ki he BSA?

'E fakahā atu 'e he BSA ki he kautaha fakamafola ko ia' kuo nau ma'u ha lāunga, pea nau 'oatu ha tatau 'o e lāunga' kuo fakahoko' ki he kautaha fakamafola', pea nau fakaafe'i atu 'a e kautaha fakamafola' ke fai ha'anau tali ki ai.

'E 'oatu 'e he BSA kiate koe ha tatau 'o e tali 'a e kautaha fakamafola'. Kapau 'e toe 'oatu 'e he kautaha fakamafola' ha'anau lau ki he BSA, 'e fakaafe'i atu leva koe ke 'omai ha'o tali aofangatuku.

'E fakakaukau'i leva 'e he kau mēmipa ma'u mafai 'e toko fā 'o e BSA 'a ho'o lāunga' 'i ha'anau fakataha poate. Te nau vakai'i kotoa 'a e ngaahi fakamo'oni', tālanga'i 'a ho'o lāunga', pea te nau fai mo e tu'utu'uni pe 'e pou pou'i ia pe 'ikai.

Ko e founga ngāue angamaheni 'a e BSA ko 'enau fakakaukau'i pē ha lāunga tohi mei' he tokotaha lāunga' pea mo e kautaha fakamafola', ka neongo ia, 'e lava pē ke nau fanongo tonu ki he ongo fa'ahi' lōua 'o ka fiema'u 'eni.

'Oku 'oatu 'a e tohi tu'utu'uni 'a e BSA kiate koe mo e kautaha fakamafola'. 'E tuku atu foki mo eni ki he ngaahi kautaha faiongoongo' mo kinautolu 'oku nau mēmipa lēsisa', pea 'e faka'asi 'eni' 'i he uepisaiti 'a e BSA.

'I he taimi 'oku' ne faitu'utu'uni ai felāve'i mo ha ngaahi lāunga ki ha ngali kuo maumau'i 'a e malu fakafo'ituitui', 'oku tokangaekina 'e he BSA 'a e ngaahi kole ki hono tauhi 'o e fakapulipuli 'o e ngaahi hingoa'.

Kapau kuo pou pou'i 'e he BSA ha lāunga, 'e lava ke ne:

- fekau'i atu 'a e kautaha fakamafola' ke ne fanongonongo atu ha fakamatala, 'o hangē nai ko ha fakatonutonu pe ko ha fakamatala fakanounou 'o e tu'utu'uni kuo fai'
- fekau'i atu 'a e kautaha fakamafola' ke ne totongi ki he Kalauni' 'a e ngaahi fakamole' 'o a'u hake ki he \$5,000
- fekau'i atu 'a e kautaha fakamafola' ke nau 'oatu 'a e totongi huhu'i 'o a'u hake ki he \$5,000 ki ha tokotaha 'a ia kuo maumau'i 'a 'ene malu fakafo'ituitui'.

'I ha ngaahi keisi mamafa 'aupito, 'e lava 'e he BSA 'o fekau'i atu ha kautaha fakamafola ke ta'ofi faka'aufuli 'a 'enau fakamafola' pe toloi 'enau fakahoko ha fa'ahinga tu'uaki 'o a'u hake ki he lōloa ko e houa 'e 24.

'E lava ke fai ha tangi ki he Fakamaau'anga Lahi' felāve'i mo e ngaahi tu'utu'uni 'a e BSA. Kapau 'e 'oatu ha tangi 'a ha kautaha fakamafola ki he Fakamaau'anga Lahi', 'e ui 'a e tokotaha lāunga' ko e fa'ahi ia 'e taha' ka 'e lava ke ne fili 'e ia ke 'oua 'e kau atu ki he hopo'.

Fakatokanga'i ange

Ko ha ngaahi tohi lāunga faka'ofisiale kuo pau ke fai ia 'i he lea faka-Pilitānia' pe ko ha taha 'i he ngaahi lea faka'ofisiale 'a Nu'u Sila', ka 'e lava pē ko ha lāunga 'eni felāve'i mo ha polokalama na'e fakahoko 'i ha fa'ahinga lea pē. 'E lava ke fakahū atu ha ngaahi lāunga faka'ofisiale ma'a' ha tokotaha fakafo'ituitui pē pe ko ha kulupu, 'o fakafou atu 'i ha fakafofonga 'o e kulupu ko ia' pe ko ha loea pe taukapo.

Ngaahi Tu'asila'

Fakatu'asila atu 'a ho'o tohi lāunga' ki he 'Ōfisa Pule Lahi (pe Chief Executive) 'o e kautaha fakamafola ko ia'.

Televīsone´

TVNZ
PO Box 3819
AUCKLAND 1141
Telefoni: (09) 916 7000
Fax: (09) 916 6864
www.tvnz.co.nz

TV3 and C4
TVWorks
Private Bag 92 624
AUCKLAND 1150
Telefoni: (09) 377 9730
Fax: (09) 366 5999
Telefoni Ta'etotongi: 0800 888 4733
www.tv3.co.nz
standardscommittee@mediaworks.co.nz

Māori Television
PO Box 113-017
Newmarket
AUCKLAND 1149
Telefoni (09) 539 7000
Fax (09) 539 7199
www.maoritelevision.com

Prime Television
PO Box 9059
Newmarket
AUCKLAND 1149
Telefoni: (09) 579 9999
Fax: (09) 579 8355
Telefoni Ta'etotongi: 0800 759 759
www.primetv.co.nz

Sky Television
PO Box 9059
Newmarket
AUCKLAND 1149
Telefoni: (09) 579 9999
Fax: (09) 579 8355
Telefoni Ta'etotongi: 0800 759 759
www.skytv.co.nz

Letioo´

Felāve'i mo ha ngaahi fakamafolalea 'a e Radio New Zealand Concert, 'oku totonu ke 'oatu 'a ho'o lāunga faka'ofisiale' ki he:

'E ma'u atu 'a e tu'asila 'o ha letiō fakakomēsiale mei' he letiō pē ko ia' pe mei' he:

Radio New Zealand
PO Box 123
WELLINGTON 6140
Telefoni: (04) 474 1999
Fax: (04) 474 1459
www.radionz.co.nz

Radio Broadcasters Assn
PO Box 3762
AUCKLAND 1140
Telefoni: (09) 378 0788
Fax: (09) 378 8180
www.rba.co.nz

'E ma'u atu 'a e ngaahi fehokotaki'anga mo e ngaahi kautaha mītia kehe' i he www.bsa.govt.nz

Lisi ke Fakapapau'i 'oku Maau 'a Ho'o Lāunga´

- Kuo' ke fakatu'asila 'a ho'o tohi lāunga' ki he 'Ōfisa Pule Lahi (pe Chief Executive) 'o e kautaha fakamafola 'oku felāve'i mo e lāunga?

- 'E ma'u nai 'e he kautaha fakamafola' 'a ho'o lāunga' 'i loto 'i he 'aho ngāue 'e 20 mei' he 'aho 'o e fakamafola?
- 'Oku kau nai 'i ho'o tohi lāunga 'a e ngaahi me'a ko eni':
 - hingoa 'o e polokalama 'oku' tu'unga ai 'a ho'o lāunga?
 - sēnolo pe ko e letiō 'a ia na'e fakamafola ai 'eni?
 - 'a e 'aho mo e taimi 'o e fakamafola ko ia?
- Kuo' ke fakahā atu 'a e tu'unga pe ngaahi tu'unga 'o e fakamafola' 'oku' ke tui kuo maumau'i', pea mo ho'o 'uhinga ki ai?
- Kapau ko ho'o lāunga' 'oku makatu'unga ia 'i hano maumau'i 'o e **malu fakafu'ituitui**', kuo' ke 'oatu nai 'eni ki he BSA 'i loto 'i he 'aho ngāue 'e 20 mei' he taimi na'e fai ai 'a e fakamafola ko ia?
- Kapau 'oku' ke ta'efiemālie ki he tali kuo 'oatu 'e he kautaha fakamafola', kuo' ke fakahoko atu nai 'a ho'o lāunga' ki he BSA ke nau fakatotolo'i mo vakai'i 'i loto 'i he 'aho ngāue 'e 20 hili 'a ho'o ma'u atu 'a e tali 'a e kautaha fakamafola?
- Kapau 'oku te'eki ai ke 'oatu ha tali 'a e kautaha fakamafola' 'i loto 'i he 'aho ngāue 'e 20, kuo' ke fakahoko atu nai 'a ho'o lāunga' ki he BSA ke nau fakatotolo'i mo vakai'i ia 'i loto 'i he 'aho ngāue 'e 60 mei' he 'aho na'e fai ai 'a e fakamafola ko ia?

Broadcasting Standards Authority
 Level 2, NZ Lotteries Commission Building
 54-56 Cambridge Terrace
 PO Box 9213, Wellington 6141
 Telefoni: (04) 382 9508
 Fax: (04) 382 9543
 Telefoni Ta'etotongi: 0800 366 996
 Īmeili: info@bsa.govt.nz